

የአቶ መለስ ኑዛዜ

በሀብተጊዮርጊስ ለገሰ ከአስሎ ኖርዌይ

አንዲት እርጉዝ ሴት የመውለጃዋ ጊዜ እየደረሰና በቅርቡም ልጅዋን እንደምትታቀፍ እንደምታወቅ ሁሉ ሟች ሰውም በደመነፍስ ሞት ሊወስደው እየመጣ መሆኑን እንደሚያወቅ የስነልቦና ምሁራን በተለያዩ ጽሁፎቻቸው ገልጸዋል ፤ ነገር ግን የቤተሰብም ሆነ የህብረተሰብ ባህል ስለሞት እንዳይወራ ስለሚከለክል አብዛኛው ሰው የእሱ መሞቻ እንደተቃረበ የእሱ ወዳጆችም ሆነ ጠላቶች በገሀድ እንዲያወቁ ባይፈቅድም በድብቅ ግን ታዋቂ ግለሰቦችን ሽማግሌዎችን ወይም የነፍስ አባት በመጥራት ኑዛዜ እንዲፈጸም ይደረጋል፤ ፤ ይህን በአገራችን ኑዛዜ የምንለውን የስነልቦና ምሁራን ደግሞ የሟች ተግባራት (tasks of dying) ብለው ይጠሩታል፤ ፤

ዶር ኢራ ቢዮክ (Dr Ira Byok) አራቱ አስፈላጊ ነገሮች(four things that matter) በሚለው መጽሀፋቸው አንድ ሟች የሚወዳቸውን ከመሰናበቱ በፊት አራት በጣም አስፈላጊ ነገሮች መፈጸም እንዳለበት ያሳስባሉ፤ ፤ የስነ ልቦና ጠበብቱ በመቀጠል ሟች ሰው ያበቃለት የወደፊት ተስፋ የሌለው ይመስለናል፤ ፤ ነገር ግን ተስፋ አለው፤ ተስፋው ግን እውነተኛ የሚሆነው ሟች መሞቻው ሲቃረብ በሚፈጽማቸው የሟች ተግባራት ላይ ተመስርቶ ነው፤ ፤ ምክንያቱም እነዚህ ተግባራት ሟች ዘላለማዊ የሰላም እረፍት እንዲወስደው የሚያደርጉ ናቸውና ይሉናል፤ ፤

ስለዚህ አንድ መሞት አፋፍ ላይ ያለ ግለሰብ የሞት ጊዜ ተግባራትን ካልፈጸመ መሰራት የነበረባቸውን መሰረታዊ ስራዎች ሳይሰሩ እንዳለፈ ይቆጠራል፤ ፤

በመሆኑም አቶ መለስ ከያዛቸው በሽታ አስከፊነት አንጻር ሲታይ መሞቻቸው መቃረቡን የተረዱ በመሆናቸው እነዚህን ተግባራት ለመፈጸም በቂ ጊዜ እንደነበራቸው መገመት እንችላለን፤ ፤

የመጀመሪያው ተግባር ሟች በህይወት ዘመናቸው ለሰሯቸው ስህተቶች ይቅርታን መጠየቅ ያካትታል፤ ፤ ህይወታችን ሊያልፍ አቅራቢያ አካላዊ ቁስላችንን ማዳን እንደማንችል ይታወቃል፤ ፤ ላጠፋነው ጥፋት ግን ይቅርታን በመጠየቅ ለዘላለም አብሮን ከሚኖረው የህሊና ቁስል ግን መዳን እንችላለን፤ ፤ እንደ ዶር ቢዮክ አገላለጽ አካላዊ ቁስል(ጉዳት) ከደረሰብን የተመረዘው የአካል ክፍላችን በመድሀኒት ከበሽታው ታጥቦ መጽዳት ይኖርበታል፤ ፤ የህሊና ቁስልን ለማዳን ግን የተረጨት መርዞች ታጥበው እንዲጸዱ ማድረጊያው ብቸኛ መንገድ ላደረሱት ጥፋትና ስህተት ይቅርታን መጠየቅ ነው፤ ፤

አቶ መለስ ዜናዊ በአገዛዝ ዘመናቸው ለስልጣናቸው ከመጓጓት የተነሳ አመራር በመስጠት ልጆችን በማስገደል ወላጅን አሳዝነዋል፤ አባትና እናትን በማስገደል ልጅን ወላጅ አልባ አስደርገዋል፤ በእስር ቤት ሰቆቃና ስቃይ የብዙ ሰዎች ህይወት እንዲጠፋና አካለንደሎ

እንዲሆን ተደርጓል፤ ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊነትን ማሳነስ ለስልጣናቸው መደላድል እንደ አንድ አማራጭ በመውሰድ የኢትዮጵያን ህዝብ አሳዝነዋል፤ በህዝቡ መካከል አንድነትና ፍቅር እንዳይኖር በከፋፋይ ፖሊሲያቸው መርዝ በመርጨት ህዝቡን አራርቀዋል፤ የህዝቡን ሀብት በማስዘረፍ ጥቂት ወገኖቻቸው እንዲከብሩ አስደርገዋል፤ ፤

አቶ መለስ ለነዚህ ሁሉ የህሊና ቁስሎች ህዝቡን ይቅርታ ጠይቀው የሟች ተስፋ የሆነውን ሰላማዊና ዘላለማዊ የሆነውን እረፍት ወስደው ይሆን? ከነፍስ አባታቸው ከአቡነ ጳውሎስ የሰማነው ነገር ስለሌለ እርግጠኛ አይደለሁም፤ ፤

ሁለተኛው የሟች ተግባር ሟች በዚህች ዓለም ቆይታው በልቡ ወስጥ ስፍራ ሊሰጣቸው የሚገቡ ግለሰቦችን ከልብ በመነጨ ማመስገን ነው፤ ፤ ምስጋና ማቅረብ ቀላሉና ከሟች ተግባራትም በጣም አስፈላጊ ነው፤ ፤ በአቶ መለስ ልብ ወስጥ ስፍራ ሊሰጣቸው የሚችሉ ብዙ ግለሰቦች ሊኖሩ ይችላሉ፤ ፤ አቶ መለስ መሞቻቸው መቃረቢያ አካባቢ በኢ.ቲ.ቪ በሰጡት ቃለምልልስ ታላላቅ የኢትዮጵያ መሪዎችን በማንኳሰስ የራሳቸውን ዝና ከፍ ለማድረግ ጥረት ሲያደርጉ ታይተዋል፤ ፤ አቶ መለስ ዜናዊ የኢትዮጵያ ጠ/ሚኒስትር ለመባል የበቁት አጼ ሚኒልክና አጼ ቴዎድሮስ አንድነቷን ጠብቀው ባቆይዋት ኢትዮጵያ ላይ መሆኑን ዘንግተዋል፤ ፤ እንደ እውነቱ ከሆነ እነዚህ ሁለት ታላላቅ መሪዎች በመለስ ልብ ወስጥ ስፍራ ሊሰጣቸው የሚገቡ ነበር፤ ፤ ነገር ግን በቃለምልልሱ ወቅት አጼ ሚኒልክ የወጭ ቴክኖሎጂን የራስ ለማድረግ ሲጥሩ የወጭ ሙያተኞችን መጠቀም ስህተት እንደነበረ፤ የህብረተሰቡ መሰረታዊ አወቃቀር ሳይቀየር አንዳንድ ዘመናዊ ቅብ ነገሮችን መውሰዳቸው ድህነትን እንዳስከተለ በመተንተን የአሁኑ የልማት አቅጣጫ የተስተካከለ አቅጣጫ መሆኑን አስረድተዋል፤ ፤ ይህ ትንታኔአቸው በወቅቱ የነበረውን የህብረተሰብ እድገት፣ የህብረተሰቡ ንቃተ ህሊናና የትምህርት ደረጃ፤ የመሪዎቹ የትምህርት ደረጃ፤ የህብረተሰቡ ወስብስብ ባህላዊ ተፅዕኖዎች ከግንዛቤ ያላስገባ በሞሆኑ 21 ዓመት ሙሉ ዋሽተው የኢትዮጵያን ህዝብ ለማሳመን ጥረት ካደረጉባቸው ነግግሮች ወስጥ በጣም የወረደና ግምት ወስጥ የከተታቸው ነበር ማለት ይቻላል፤ ፤ አቶ መለስ ከ100 ዓመት በፊት የወጭ ሙያተኞችን መጠቀም ስህተት እንደነበረ ሲናገሩ በአጼ ሚኒልክ የተጀመረው ቴሌ በእሳቸው ዘመን በፈረንሳይ ኩባንያ እንደሚመራ ጋዜጠኛዎ ብታስታውሳቸው ምን ይሰማቸው ይሆን? ይህን ያነሳሁት ምስጋና ለማቅረብ ፍላጎት እንዳልነበራቸው ለመግለጽ ነው፤ ፤

ከሟች ተግባር ወስጥ ይቅር ማለት ለአብዛኛው ሰው የሚከብድ ቢሆንም ይቅርታ አድራጊው ከንዴትና ከቅሬታ መንፈሱን ነጻ የሚያደርግበት ስለሆነ በጣም አስፈላጊ ነው፤ ፤

ይህንን በተመለከተ የስልጣኔ ተቀናቃኝ ናቸው ብለው የገመቱትን የተቃዋሚ ፓርቲ አባላትና ጋዜጠኞችን በእስር ቤት ወስጥ እንዲሰቃዩና እንዲማቅቁ ማድረጋቸው ሳያንስ በመጨረሻው የህይወት ዘመናቸው ይቅርታ ሳያደርጉላቸው ሰቆቃውና ስቃዩ እንዲቀጥል ለሕወአት ደርግ አሳልፈው ሰጥተዋል፤ ፤

የመጨረሻው የሚችሉ ተግባር የሚወዱትን መሰናበት ሲሆን ህመማቸው ሆነ ሞታቸው ከህዝቡና ከቤተሰባቸው ተደብቆ ስለነበር ለዚህም አልበቁም፤ ፤ ተጠያቂዎቹ ግን አፋኝ የነበሩት ጓደኞቻቸው ናቸው፤ ፤

አቶ መለስ የሚችሉ ተግባራትን አለመፈጸም ብቻ ሳይሆን አመራር ላይ በነበሩበት ጊዜ የነበራቸውን ከፍተኛ ዕድል ባለመጠቀማቸው ከታላላቅ የኢትዮጵያ መሪዎች ተርታ የመሰለፍ ዕድል አምልጧቸዋል፤ ፤በኢትዮጵያ ዲሞክራሲን ለመጀመሪያ ጊዜ የማስፈን ከፍተኛ ዕድል ነበራቸው፤ ፤ሕዝቡ ሲናፍቀው የኖረው የመጻፍ፣ሀሳብን በነጻ የመግለፅ፣የመሰብሰብና ሰላማዊ ሰልፍ የማድረግ ነጻነት ማረጋገጥ ሲችሉ በእንጭጩ አስቀርተዋል፤ ፤በኢትዮጵያ ለመጀመሪያ ጊዜ ስልጣን በህዝቡ ይሁንታና ምርጫ ብቻ እንዲሆን ማድረግ ሲችሉ አሰናክለዋል፤ ፤የባህር በር የማግኘት መብታችንን አድበስብሰው አልፈዋል፤ ፤ለአገራችን ጥንካሬ የሚበጀውን ፍቅርንና አንድነትን መስበክና ተግባራዊ ማድረግ ሲችሉ ለአገሪቷ መፈረካከስና ለህዝቡ መለያየት መንገድ የሚከፍት መርዝ ጥለው አልፈዋል፤ ፤

አቶ መለስ በስራ ዘመናቸው ሆነ መሞቻቸው ሲቃረብ መስራት ሲገባቸው ሳይሰሩ የቀሩትን ተግባራት የኢትዮጵያ ህዝብ በአቶ ሀይለማሪያም ደሳለኝ ጊዜ እንዲፈጸም ይጠበቃል፤ ፤ስለዚህ አቶ ሀይለማሪያም ለሚያመልኩት እየሱስ ክርስቶስ ብቻ ሊሰጡ የሚገባውን ዘላለማዊ ክብር ለአቶ መለስ መስጠታቸው እምነታቸውን እስከ መፈታተን ያደረሰ የግለሰብ አምልኮ ስለሆነ በአስቸኳይ ንሰሐ ሊወስዱ ይገባል፤ ፤ ከወይዘሮ አዜብ የቀዱት የመለስ ራዕይ ሳይበረዝ ሳይከለስ እቀጥላለሁ የሚለው አባባላቸው ወደ ተግባር ሳይለወጥ በቃል ደረጃ ብቻ ማብቃት አለበት፤ ፤የኢትዮጵያ ህዝብ በአሁኑ ጊዜ የሚፈልገው የራሱ ራዕይ ያለው መሪ ነው፤ ፤ ጠንካራ ጎኖችን አዳብሮ ስህተቶችን አርሞ ኢትዮጵያን ለዕድገት የሚያበቃ መሪ ይፈለጋል፤ ፤ ካለበለዚያ ከህሊና ቁስል ካልዳነው በመለስ መንፈስ(Ghost) ለመመራት የኢትዮጵያ ሕዝብ ዝግጁ አየደለም፤ ፤

ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር

ጸሐፊውን ለማግኘት ከፈለጉ - tgiorgis2005@yahoo.com